Kingdom of Thailand

☞ EDICT OF GOVERNMENT ☜

In order to promote public education and public safety, equal justice for all, a better informed citizenry, the rule of law, world trade and world peace, this legal document is hereby made available on a noncommercial basis, as it is the right of all humans to know and speak the laws that govern them.

TCPS 221-2547 (2004) (Thai): KHON MASK

BLANK PAGE

BRUTUM FULMEN
IGNORANTIA JURIS NON EXCUSAT
PROTECTED BY COPYRIGHT

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
หัวโขน

๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะหัวโขนที่ใช้ในการแสดงโขน ใช้เป็นของประดับตกแต่ง และเป็นของที่ระลึก

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ หัวโขนประเภทที่ใช้ในการแสดง หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อถึงตัวละคร เช่น พระ ยักษ์ เทพ วานร และสัตว์ต่างๆ ทำขึ้นด้วยกรรมวิธีแบบโบราณ โดยใช้กระดาษชุบน้ำปิดทับแม่พิมพ์ปูนหลาย ๆ ชั้น มีกาวประสานให้กระดาษแต่ละชิ้นติดกัน ทิ้งไว้ให้แห้งแล้วผ่าแกะเอากระดาษที่มีรูปลักษณ์ตามแบบแม่พิมพ์ออกมา ใช้กระดาษปิดทับรอยต่อให้แนบสนิท แล้วใช้รักหรือวัสดุที่มีคุณสมบัติคล้ายรัก ทำรายละเอียดของใบหน้า เช่น คิ้ว หนวด รวมทั้งลวดลายเครื่องประดับอื่น ๆ ลงรัก ปิดทอง ประดับกระจก แล้วตกแต่งด้วยสีหรือวัสดุอื่น เพื่อให้ได้เอกลักษณ์ของหัวโขนที่ถูกต้องและสมบูรณ์ตามแบบศิลปะไทย เช่น หัวพระนารายณ์หน้าสีดอกตะแบกสวมมงกุฎชัย นำไปใช้ในการแสดงโขน

๒.๒ หัวโขนประเภทที่ใช้เป็นของประดับตกแต่งหรือของที่ระลึก หมายถึง หัวโขนที่ทำขึ้นโดยการหล่อ ปั้น ฉีดขึ้นรูปด้วยพลาสติก หรือกรรมวิธีอื่น แล้วใช้รักหรือวัสดุที่มีคุณสมบัติคล้ายรัก ทำรายละเอียดของใบหน้า เช่น คิ้ว หนวด รวมทั้งลวดลายเครื่องประดับอื่น ๆ จนได้หัวโขนที่มีลักษณะตามต้องการ เช่น พระ ยักษ์ เทพ วานร และสัตว์ต่าง ๆ ลงรัก ปิดทอง ประดับกระจก แล้วทำการตกแต่งด้วยสี และวัสดุอื่น เพื่อให้ได้เอกลักษณ์ของหัวโขนที่ถูกต้อง และสมบูรณ์ตามแบบศิลปะไทย นำไปใช้เป็นของประดับตกแต่งหรือใช้เป็นของที่ระลึก

๓. ประเภท

๓.๑ หัวโขน แบ่งตามการนำไปใช้งาน ออกเป็น ๒ ประเภท

๓.๑.๑ ประเภทที่ใช้ในการแสดง

๓.๑.๒ ประเภทใช้เป็นของประดับตกแต่งหรือของที่ระลึก

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

ต้องประณีต สวยงาม มีรูปทรง และสัดส่วนตามขนาดของหัวโขน มีองค์ประกอบครบถ้วนตามลักษณะของตัวละครนั้น ๆ ตกแต่งรายละเอียดด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น เพชรก้นตัด พลอย หรือวัสดุอื่นที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงและเหมาะสม

๔.๒ สี

ต้องไม่เลอะเทอะ หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่ติดมือ

๔.๓ การประกอบ

ต้องประณีต ติดแน่น คงทน ไม่มีรอยแตกร้าวที่เกิดจากการประกอบ หรือรอยเปรอะเปื้อนของสารที่ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน

๔.๔ การตกแต่งด้วยวัสดุอื่น

ต้องประณีต เรียบร้อย ติดแน่น คงทน เหมาะสมและคงเอกลักษณ์ของหัวโขน

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๘.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคนไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๔.๕ เอกลักษณ์

ต้องมีลักษณะเฉพาะของหัวโขน คือ มีการตกแต่งใบหน้า ลวดลายและเครื่องประดับถูกต้องตามแบบศิลปะไทย

๔.๖ การใช้งาน

ต้องสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุหัวโขนในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับหัวโขนได้

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุหัวโขนทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น หัวโขน–ทศกัณฐ์ หัวโขน–หนุมาน

(๒) ขนาดหรือมิติ

(๓) เดือน ปีที่ทำ

(๔) ข้อแนะนำในการใช้และการดูแลรักษา

(๕) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง หัวโขนที่ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบเอกลักษณ์ การใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๕ ข้อ ๔.๖ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าหัวโขนรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป สี การประกอบ และการตกแต่งด้วยวัสดุอื่น ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ถึงข้อ ๔.๔ จึงจะถือว่าหัวโขนรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างหัวโขนต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าหัวโขนรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๘. การทดสอบ

๘.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป สี และการประกอบ

๘.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบหัวโขนอย่างน้อย ๓ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

๘.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(ข้อ ๘.๑.๒)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องประณีต สวยงาม มีรูปทรง และสัดส่วนตามขนาดของหัวโขน มีองค์ประกอบครบถ้วนตามลักษณะของตัวละครนั้น ๆ ตกแต่งรายละเอียดด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น เพชรก้นตัด พลอย หรือวัสดุอื่นที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงและเหมาะสม	๔	๓	๒	๑
สี	ต้องไม่เลอะเทอะ หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่ติดมือ	๔	๓	๒	๑
การประกอบ	ต้องประณีต ติดแน่น คงทน ไม่มีรอยแตกร้าวที่เกิดจากการประกอบ หรือรอยเปรอะเปื้อนของสารที่ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน	๔	๓	๒	๑
การตกแต่งด้วยวัสดุอื่น	ต้องประณีต เรียบร้อย ติดแน่น คงทน เหมาะสมและคงเอกลักษณ์ของหัวโขน	๔	๓	๒	๑

๘.๒ การทดสอบเอกลักษณ์ การใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ตรวจพินิจ